

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petič & Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3.—, večji inzerati petič vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru. Inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—, Rokopis se ne vračaja.

UREDNIŠTVO IN UPRAVIŠTVO
LJUBLJANA, Knašjeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PODRUŠNICE:
MARIBOR, Grajski trg št. 8. — — — CELJE, Kocenova ulica 2. — Tel. 190.
NOVO MESTO, Ljubljanska c., tel. št. 26. JESENICE, Ob kolodvoru 101. — —
Račun pri poštne Cerkovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

CILJI IN USPEHI AGRARNIH DRŽAV

Ugotovitve poljskega delegata na beograjski agrarni konferenci — Načelo preferenčnih carin zmaguje — Priprave za končno rešitev agrarnega vprašanja srednjih in vzhodnih evropskih držav

Beograd, 28. aprila. AA. Na zaključni seji stalnega odbora agrarnih držav srednje in vzhodne Evrope v nedeljo popoldne so bile soglasno sprejete in podpisane vse resolucije in zaključni protokol. Poljski delegat dr. Rose je imel pri tej priložnosti podrobno poročilo o agrarnem kreditnem zavodu, ki ga snuje Društvo narodov. Zvečer je minister za trgovino in industrijo Juraj Demetrovič priredil delegatom banket v hotelu »Sneški kralje«.

V imenu zbranih delegatov je imel šef poljske delegacije dr. Rose govor, v katerem je med drugim povdarjal:

V zadnjem času je bilo mnogo sestankov z zastopniki agrarnih dežel, vendar agrarne krize v Evropi še ni konec. Zato se bodo agrarni krogi morda vprašali, kaj se da doseči na teh sestankih in kakšni so njihovi dosedanja uspehi. Jasno je, kar smo tudi tu ugotovili, da se že pojavljajo uspehi našega sodelovanja.

Sestanki osmerih držav Vzhodne Evrope pred sedmimi meseci so si postavili tele cilje:

1. Izvoz žita je treba tako organizirati, da si drug drugemu ne bomo konkurirali na mednarodnih tržiščih.

2. Gospodarske osnove teh držav je treba okrepiti predvsem z mednarodnimi agrarnimi krediti.

3. Uvesti je treba preferenčne carine za žito.

4. Na mednarodnih sestankih, zlasti pa v Društvu narodov je treba v enaki meri upoštevati agrarne interese kakor interese ostalih gospodarskih vej.

Alko po sedmih mesecih vprašamo, kakšni so uspehi našega skupnega dela, vidimo:

1. Izvoz žita iz teh držav je bil iz osnove preurejen. Sedaj lahko vodimo skupno izvozno politiko. V treh tednih se bomo pogajali še z drugimi državami o mednarodni konvenciji v tem pogledu.

2. Kadar gre za mednarodni agrarno-hipotečni kredit je treba povdariti, da je bil mednarodni zavod, ki bo to vprašanje uredil, zasnovan na našo pobudo in na našo zahtevo.

3. Se pred enim letom nismo mogli odkrito zahtevati preferenčnih carin. Danes je to načelo že sprejeto od vseh evropskih držav. Nedavni sestanek v Rimu dokazuje, da so tudi ameriške države opustile svojo nekdanjo opozicijo napram temu načelu.

4. Agrarno vprašanje je neprestano na dnevnem redu velikih mednarodnih konferenc in ga stalno proučujejo. To se pravi, da pripravljajo njegovo končno rešitev.

Govornik je nato opozoril, da se pripravljajo ustanovitev gospodarskega fonda. Dosedanja uspehi opravičujejo optimizem v tem oziru. Končno je pozdravil Demetroviča kot enega glavnih tvorcev varšavskega sporazuma.

Malinov sestavlja vlado

Malinov dobil neomejen mandat za sestavo nove bolgarske vlade

Sofija, 28. aprila. Po večeršnjih celodnevih konzultacijah političnih voditeljev je kralj Boris danes poveril voditelju demokratske stranke Malinovu mandat za sestavo vlade. Kakor zatrjujejo, Malinov mandat ni omejen in bo imel pri sestavi vlade popolnoma svobodne roke. Domneva se, da bo Malinov sestavil vlado mešanske koalicije, v kateri bi bile poleg demokratske še liberalna in radikalna stranka ter dve manjši frakciji Demokratičnega Sgovora, ki sta v opoziciji proti Ljapčevu.

V krogih Demokratičnega Sgovora vlada veliko razburjenje. Ljapčev je sicer že v naprej odklonil vsako sodelovanje z Malinovim, zaradi česar na koalicijo s Sgovorom ni niti misliti. Ker je položaj popolnoma razčiščen, je verjetno, da bo Malinov še danes sestavil vlado.

Veselo predavanje o Triglavu

Predavanje dr. Mlakarja pod okriljem Zveze obrtnih zadrug

Ljubljana, 28. aprila. Čegavo? Seveda dr. Mlakarjevo. Zveza obrtnih zadrug je naprosila SFD za predavatelja, ki bi vajencem in vajencem kaj lepega povedal o planinah. SFD ga je rado poslalo in seveda dr. Janka Mlakarja.

Skoraj prelepa dvorana OUZD nabitno polna mladosti in življenja, mojstre in njih gospe, ki jih je privabilo predavateljevo ime, je pa pomladila vesela, preprosta planinska beseda in šala.

Smolo je imel gospod profesor s predavanjem na ljudski univerzi Zveze obrtnih zadrug, ki se obrtniškega naraščanja tako priljubila, da se udeležili vsakega predavanja v večjem številu. Smolo je opisal sam govornik, češ, da je treba za predavanje treh stvari: predavatelja, skioptikona in teme, ali prvič sta bila pripravljena skioptikon in tema, bilo pa ni predavatelja — drugič sta bila na mestu predavatelj in tema brez skioptikona, snoči pa zopet predavatelj in skioptikon, pa ni bilo teme, ker dvorana OUZD nima zaves na oknih, kar je pač čudno, saj je vendar namenjena predavanjem, ne samo reprezentaciji. Tudi bilo rjuho je treba vsakokrat posebej pribiti čez Jakopičevo sliko.

V uvodu je predavatelj utemeljil sloves Triglava, ker se z mnogo višjih gora, n. pr. z Grossglocknerja, vidijo le planine, z našega Triglava ti pa plava pogled čez večni sneg planinskih verig, čez ravnine, vasi in mesta tja dol do morja na obzorju. Tudi nekoliko zgodovine je povedal, kdaj so prvi pogumni možje premagali Triglav in, da je bila pri tem stoletnem boju prva nesreča l. 1820, ko je stotnik Bosio strela ubila vodnika. Nevaren je bil Triglav, danes je pa izlet za začetnike.

Ko je bilo še nevarno, je bil dr. Janko Mlakar l. 1893 na vrhu. Z njim, abiturijentom, sta bila lemenarja Finžgar in Dostal, torej sedanji pisatelj-jubilant, drugi pa monsignor, znani prijatelj zgodovine umetnosti. Držali so se Kadilnikovega pravila: Dosti tobaka in žganja za vodnika, pa boste gori. Oprtnikov tedaj še niso imeli, zato je pa počivala zelenka slivovke v pastirski malhi, Finžgar je pa zavezal rokav suknjica in potisnil drugo steklenico vanj. Ko je pa dobra gorenska gostilničarka in preizkušena študentska prijateljica žrtvovala še eno steklenico, je Finžgar imel zavezana oba rokava. V žirovnici je zadel ob vrata vagona in iztrešil razbito steklenico iz blago dišečega mokrega rokava.

Hudo vestno so ubogali Kadilnika in čez Gube prilizedi pod dve Dežmanovi kočji. Vodnik, Dostal in Mlakar so opešali in se posvetovali, katera je prava in se odločili, da gredo kar za Finžgarjem. Tedaj jih je pa že zmotilo klicanje: pred vrati leve kočje in pred vrati desne kočje se je dri po en Finžgar. — ubrali so jo torej za glasom in srečno prikobalili v pravo zavetje. Noč je bila huda in zrga grozanska, Mlakar pa ne pije več v hribih.

Na vrhu. Visok je Triglav Koliko ga je pa še v tleh! Tedaj še ni bilo Aljaževga stolpa. Ko so nosili njegove posamezne pločevinaste kose gori, si je krepak možkar streho kar poveznil »na gvavo« kot klubov.

Prva leta tega stoletja je hotel dr. Mlakar poziti na vrh in je naprosil Aljaža, naj vse pripravi. Triglavski župnik je čakal doktorja na postaji, ga naglo potegnili v stran, češ, žandarji te čakajo. Zakaj? Ker take norce zapirajo, ki lezejo sedaj na Triglav. Vendar sta se šmercem bredla po Gubah, dokler ni dr. Mlakar omagal in ga je vodnik privlekel nazaj. Kakopak, Aljaž mu je naročil: Goni ga kjerkoli, dokler ne omaga, potem mi pa celega priženi nazaj. Smučič tedaj pri nas še nikdo ni poznal.

Cez vse vrhove in po vseh kočah slede v veličastno lepoto zamaknjeni poslušalci

in že jih pripelje prijetno kramljuje na Bohinjsko jezero. Pri Sv. Janezu na mostu stoji gospodar in gospa, ki vzdihne: »Divo, prekrasno, najraje bi ostala tu!« »Nimam nič proti temu, klanjam se!«

Se šopek planinskega cvetja je povil predavatelj in nam ga poklonil in kakor plaz se je odtrgal aplavz in hrumel, da ni mogel ponehati. Lepo se je slavnemu planincu in SPD zahvali predsednik Rebek ter naznanil, da prihodni ponedeljek ob 19. predava v isti dvorani dr. Valentin Rožič o »Jadranskih biserih«, dr. Mlakar pa že hiti iz dvorane in zopet se trgajo plazovi aplavza za njim.

Bombe v Zagrebu

Zagreb, 28. aprila. M. Neznana oseba je v pretekli noči položila v parku kralja Tomislava pet paketov eksploziv, od katerih so štiri eksplodirali v času od 3.50 do 5.30 zjutraj. Eden paket je bil najden neeksploziran. Eksplozije niso povzročile nikake škode. Preiskava je v teku.

Kontrola prometa z mamilii

Beograd, 28. aprila. AA. 25. in 26. t. m. je bila v ministru za trgovino in industrijo konferenca z zastopniki veletrgovalnic in uvozniki narkotičnih drož. Konference so se udeležili zastopniki družb Isis, Jugofarmacija, Kemika, Kastela, Farmaceutvska sekcija pokrajinske zveze industrijcev, Salus iz Ljubljane, Slavija iz Novoga Sada, Nišković, Viktorović, Tajčić, Jelić itd.

Konferenco je prvi dan vodil Bajić, zastopnik ministru za socialno politiko in narodno zdravje, drugi dan pa Obradović, predstavnik ministru za trgovino in industrijo. Po razpravi o vprašanjih, ki so bila na dnevnem redu, so sprejeli sklepe: 1. da se zaprosi ministru za socialno politiko in narodno zdravje, da se, kolikor to dopušta pravilnik o kontroli nad mamilii, oproste lekarnarjevo poslovanja za nabavljanje mamilii;

2. da se izvede sodelovanje državnih oblasti in uvoznikov mamilii, da se olajša zbiranje podatkov o prometu in uporabi mamilii;

3. da se uvedejo posebni formularji o učinkovitnem uvozu mamilii, ki bi jih uvoznik izpolnil in poslal ministru za socialno politiko in narodno zdravje;

4. da se uvede izdajanje uvoznih dovoljenj po pravilniku o kontroli nad mamilii;

5. da se pripravijo lekarnam, da nabavljajo medicinske opij, ki se proizvaja v državi, pri domačih tvrdkah;

6. da se skuša ustanoviti domača tvornica opijskih derivatov, zlasti morfina in kofeina.

Mednarodni kongres orientalistov

Haag, 28. aprila AA. Od 7. do 12. septembra t. l. bo v Leydenu 18. mednarodni kongres orientalistov.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.

Devize: Amsterdam 22.855, Berlin 13.54, Bruselj 7.9102, Budimpešta 9.9124, Curih 1093.8 — 1096.8 (10.93.3), London 276.04 — 276.84, (276.44), Newyork 56.63 — 56.83 (56.73), Pariz 222.21, Praga 167.95 — 168.75 (168.35), Trst 296.62 — 298.62 (297.62).

INOZEMSKA BORZE.

Curih, Beograd 9.1310, Pariz 20.2875, London 25.2375, Newyork 518.95, Bruselj 72.22, Milan 27.1725, Madrid 52.50, Amsterdam 208.65, Berlin 123.60, Dunaj 73.05, Sofija 3.76, Praga 15.37, Varšava 58.20, Budimpešta 90.30.

Anglija in gospodarska kriza

Snowdenov ekspoze o angleških državnih financah — Angleški zakladni minister pričakuje omiljenje gospodarske krize

London, 28. aprila. AA. Včeraj je zakladni minister Snowden pričel v spodnji zbornici o državnem proračunu. Govoril je prvič po boleznih. Poslanci so ga prisrčno pozdravili.

Po njegovem poročilu znašajo državni dohodki 775 milijonov funtov šterlingov, izdatki pa 798 milijonov funtov šterlingov. Izdatki so se zvišali od lani samo za 532.400 funtov šterlingov, ker je država predvsem veliko prihranila na obrestih za posojila. Nadalje je Anglija prejela devet milijonov funtov šterlingov iz nemškega mobilizacijskega posojila, kar je tudi pripomoglo k zmanjšanju deficita. Snowden je nadaljeval, da je pravzaprav proračun aktiven, ker so bili dohodki minulega leta večji ko izdatki, kar dokazuje, da je Anglija gospodarsko zdrava in finančno močna, navzlic še nedoživljenju gospodarski krizi preteklega leta.

Snowden je izrazil upanje, da se bo posrečilo v teku leta doseči na temelju predlogov gospodarskega odbora velike prihranke. Nato je govoril o veliki gospodarski krizi in o brezposelnosti in dejal, da je treba poživiti industrijo in trgovino. Snowden ce-

ni, da bo dobila država 248 milijonov na dohodninskem davku, 72 milijonov na davčnih dokladah, 80 milijonov na zapuščinskem davku in 3 milijone drugih davkov. Izrazil je upanje, da je doseglja gospodarska kriza vrhunec in da se bo položaj zboljšal. Pričakovati pa je treba, da bodo carinski dohodki padli za približno 7 milijonov.

Prav tako bo padel davek na alkoholne pijače, ker konzum alkohola stalno pada. Izdatki za prihodnje leto so proračunani na 803 milijone funtov šterlingov, dohodki pa na 783 milijone. Vlada bo morala plačati 302 milijone za obresti in za druge izdatke. Država bo najela večje posojilo za zgradbo novih cest. Končno je Snowden dejal, da bo znižal razne industrijske davke, da ojači razvoj industrije.

London, 28. aprila. Govor zakladnega kancelarja Snowdena je večina zbornice sprejela s splošnim odobravanjem. Seja je bila nato odgodena na jutri, ko se bo pričela proračunska debata.

London, 28. aprila. Po uradnih podatkih znaša primanjkljaj v preteklem fin. letu 23.276.000 funtov šterlingov.

Odgoditev pomorskih pogajanj

Pariz, 28. aprila. »Excelsior« poroča, da sta Anglija in Italija odklonili francoske predloge o pomorski razorožitvi. Ker politiki razmera ni nadaljnja pogajanja niso mogoča, bo Francija predlagala, da se londonska pomorska konvencija odgodi do splošne konferencie, ki se bo sestala februarja leta 1932. List tudi izraž mnenje, da sta se Anglija in Francija o odgovoru na francoske predloge medsebojno že poprej sporazumeli, kar je izzvalo v francoskih krogih neljubo presenečenje.

Iz Španije

Madrid, 28. aprila. AA. Na vprašanje, ali so točne vesti, da bo Španija izpraznila Maroko, je odgovoril novi španski zunanji minister Lerroux, da se to ne bo zgodilo, dokler bo na čelu španskega ministrustva za zunanje zadeve.

Pariz, 28. aprila. AA. Havas poroča iz Madrida, da je bila tamkaj včeraj seja zveze mednarodnih sindikatov. Seja sta prisostvovala med drugimi španski ministri dela in bivši belgijski minister in predsednik II. delavske internacionale, belgijski socialist Vandervelde.

Obleganje Madeire

Lizbona, 28. aprila. AA. Po uradnih vesteh iz Madeire so se vladne čete izkrcale pod varstvom zapornega ognja vojnih idij v bližini Funchala in takoj zasedle mesto. Ko so čete uničile nekaj mestnih naprav, so se vrnile s 16 vjetniki na vojne ladje.

Southampton, 28. aprila. AA. Semkaj je prispel iz Madeire vikont Ullswater. Dejal je, da so prebivalci otoka zbežali v gore. Uporniki se pridno pripravljajo na obrambo. Kopljejo strelne jatke in podminirajo ceste. Vstaji imajo težke topove in veliko strojni pušk. Po mestu patrolira vojaštvo v jeklenih čeladah.

London, 28. aprila. AA. Iz Madeire je prispelo s parnikom »Armadale Castle« v Southampton 90 angleških turistov. Izjavili so, da imajo na otoku dovolj živil in da uporniki niso nadlegovali angleških državljanov.

Italijanske dobave za Rusijo

Rim, 28. aprila. AA. Včeraj je bila podpisana v ministru za korporacije pogodba o dobavi italijanskih proizvodov Sovjetski Rusiji. Pogodbo so podpisali za Italijo minister financ Mosconi in minister za korporacije Bottai dočim je Sovjetsko Rusijo zastopal njen trgovinski ataše Levenson. Gre za dobavo v »kupnem znesku 350 milijonov lir. Trgovski in industrijski krogi so s to pogodbo zadovoljni. Blago bodo morali dobaviti v teku leta 1931.

Rumunija prekinila trgovinska pogajanja z Nemčijo

Paris, 28. aprila. Havas poroča iz Bukarešte: Politični krogi potrjujejo vest, da Rumunija ne bo nadaljevala trgovinskih pogajanj z Nemčijo, dokler v Zenevi ne bo rešeno vprašanje o carinski zvezi med Avstrijo in Nemčijo. Rumunski delegati, ki so bili na Dunaju, so se vrnili v Bukarešto.

Velika tatvina umetnin v Londonu

London, 28. aprila. AA. V umetniških krogih je nastalo veliko razburjenje, ker so neznan tatovi odnesli iz trgovine trgovca z umetninami dve sliki Gainsborougha, eno sliko Van Dycka in več drugih dragocenih umetnin, gobelinov in perzijskih preprog. Tatovi so prišli v trgovino s ponarejenimi ključi. Tatvino je šele zapazila hišnica zgodaj zjutraj, ko je prišla pospravljat trgovino. Ukradene stvari predstavljajo veliko vrednost.

Potres v Italiji

Florenca, 28. aprila. V okolici Pistoje so čutili v nedeljo nov potresni sunek, ki je trajal nekaj sekund. Potres, ki je povzročil tudi nekaj stvarne škode, so čutili tudi v Pratu.

Samomor zadnjega dumajskega izvoščka

Dunaj, 28. aprila. AA. Zadnji dumajski izvošček je izvršil samomor, ker ni več toliko zaslužil, da bi prehranil sebe in svojo ženo.

Nezgoda »Nautilus«

Newyork, 28. aprila. E. Wilkinsova podmornica »Nautilus«, s katero namerava potvrditi ekspedicio na Severni tečaj, bi se pri večeršnjih poizkusih vožnji skoro ponestregla. Ko je bila podmornica 15 m globoko pod morsko gladino, je začel eden izmed stereoskopov propuščati vodo. Voda je vdirla tako naglo, da se je začela podmornica potapljati. Nič ni pomagalo, da so skušali vodo zopet iztisniti. K sreči je moštvo ostalo hladnokrvno in strogo izvajalo zapovedane manevre. Le na ta način, da so postavili v funkcijo vse žrpalke in odvrgli vse balast, se je posrečilo po 15 minutah spraviti podmornico na površino. Bil je že skrajni čas, ker je moštvo stalo že do prsi v vodi. Primanjkovalo je zraka in bi se bili vsi zadušili, če bi le pet minut prekasno dosegli površino.

Mednarodni kongres PEN-klubov
Haag, 28. aprila AA. Mednarodni kongres Penklubov se začne 21. junija in bo trajal pet dni. Kongresu bo predsedoval predsednik holandske vlade, udeleželi pa se ga bo 200 delegatov iz 30 držav.

Dnevne vesti

— Odlikovanje. Z ukazom Nj. Vel. kralja sta na predlog ministra financ odlikovana: z redom sv. Save III. stopnje g. Fran. Bajic, pomočnik ravnatelja finančne direkcije dravske banovine v p., z redom sv. Save IV. stopnje pa M. Savnik, finančni svetnik v p.

— Zborovanje društva za seziganje mrličev. V nedeljo je imelo društvo za seziganje mrličev »Oganje« v Beogradu redni letni občni zbor, ki ga je otvoril in vodil predsednik dr. Voja Kujundžić. Predsednik je izjavil, da ima društvo podružnice že v Zagrebu, Mariboru in Zemunu, v kratkem jih pa ustanovi tudi v Splitu, Ljubljani, Novem Sadu in drugih mestih tako, da bomo imeli kmalu po vseh večjih mestih države podobore društva za seziganje mrličev. V diskusijo je poseglo več govornikov. Sklenjeno je bilo znižati članarino od 120 na 60 Din. V pravila je bila sprejeta določba, s katero bo omogočeno pristašev seziganja vlagati v posebni fond prispevke do 1000 Din in ta denar se bo po njihovi smrti porabil za njihovo seziganje. Iz tega fonda se bo smel porabiti denar samo za seziganje onih, ki so ga zbirali. Sklenjeno je bilo tudi, povečati propagando za seziganje mrličev po vsej državi.

— Izlet Jadranske straže na morje. Izletni odbor Jadranske straže, Ljubljana, nujno prosi vse zainteresirane in fiksno prijavljene izletnike, da takoj vplačajo polovico prijavnine in ostalo polovico do 5. maja. Od vseh strani prihajajo vprašanja, koliko mest je še prostih, vendar pa ne more dati izletni odbor nikakih pozitivnih pojavnih, ker je v Ljubljani in okolici še cela vrsta prijavljencev in deloma prijavljenih interesentov, ki niso vplačali do danes nikakega zneska. Zavračevanje fiksne odločitve in neplačanje vsaj polovičnega zneska onemogoča vsako administrativno delo. 5. maja je fiksni zaključek prijave. Ta dan zapadejo tudi pogodbe in izletni odbor se ne bo mogel ozirati na nobeno prekasno prijavo, nasprotno, ako niso tega dne vplačali vsi izletniki zneskov, izlet odpove. Vse informacije in prijave sprejema izletna pisarna, Ljubljana, Vogelova ul. 3. (Posebno pa še prosil odbor mestne in oblastne odbore ter poverjenike Jadranske straže, da nemudoma javijo, koliko članov izletnikov so nabrali ter da pošljejo zneske). Izletni odbor Jadranske straže Ljubljana.

— Kongres Zveze kinematograf. V posvetovalnici zagrebške zbornice se je pričel danes dopoldne II. kongres Zveze kinematograf, na katerem se bo razpravljalo med drugim tudi o stališču napram avtorski centrali. Kongresa se udeležijo tudi delegat iz Ljubljane.

— Novi potniški parniki. V nedeljo so bili na Sušaku svečano blagoslovljeni novi potniški parniki »Prestolonaslednik Petar«, »Bakar« in »Rab«. Blagoslovitve je prisostvoval poleg drugih veljakov tudi kraljev zastopnik general Milan Pešić.

— Iz železniške službe. Dosedanji postajateljnik v Mirni peti Vincenc Jug je premeščen v Novo mesto, dosedanji uradnik pri predstavištvu jugoslovanskih državnih železnic v Postojni Ivan Kenič pa v kurilnico Ljubljana I. glavni kolodvor.

— Veliko zanimanje za zagrebški sejem. Zagrebški listi poročajo, da vlada za pomladanski zagrebški sejem veliko zanimanje, zlasti je pa vse tri dni posebitno razstavno mnogo interesentov iz Hrvatske in Slavonije, Dalmacije in Vojvodine. Središče zanimanja je razstava Holandskega cvetja, pred katero se kar tane obnove. Veliko pozornost so vzbudili tudi avtomobili, zlasti se pa Zagrebčani zanimajo za Concours d' elegance avtomobilov, ki se bo vršil v soboto. Največji uspeh je pa v splošnem dosegla razstava zajcev in perutnine, kjer je bilo takoj prvi dan prodano skoraj vse blago. »Novosti« pišejo, da so se s perutinjo najbolj odlikovali razstavljalci iz Slovenije.

— Smrt nestorja beogradske gledališke igralcev. V nedeljo dopoldne je v Beogradu po daljši bolezni umrl v 70 letu svoje starosti Milorad Gavrilović, nestor beogradske gledališke igralcev. Pokojni je še nedavno nastopal na odru, od katerega se ni mogel ločiti in na katerem je 50 let nastopal z največjim uspehom. Gavrilović je bil v Beogradu zelo priljubljen. Pokojni je prvi nastopil na odru kot 18-letni študent, angažiran je bil l. 1882. Studiral je na Dunaju in v Nemčiji ter se umetniško izobraževal. Pokojni je bil odlični igralec, zlasti za karakterne vloge.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo nestanovitno vreme. Včeraj je bilo lepo samo v Skoplju, drugod pa oblačno in večinoma deževno. Najvišja temperatura je znašala v Beogradu 22,8, v Sarajevu 21,6, v Skoplju 21,4, v Zagrebu 20,7, v Splitu 19,8, v Ljubljani 14,8, v Mariboru 12,8. Davi je kazal barometer v Ljubljani 759,4, temperatura je znašala 5,4.

— Zanimiva obravnava. Pred senatom okrožnega sodišča v Čakovcu se je začela včeraj obravnava proti Andreju Polezaku iz Dolnje Lendave, ki je obtožen, da je lani v novembru sredi Čakovca umoril trgovca Ivana Zaloga. Obtoženec je pri razpravi zanikal krivdo. Sodišče je zaslišalo že 20 prič, razprava se pa še nadaljuje.

— Smrtna nesreča. Blizu Pleternice pri Novi Gradški se je v nedeljo pripetila težka nesreča. 24-letni delavec Slavko Janoš se je vozil na tovornem avtomobilu svoje-ga gospodarja Stjepana Portnerja iz Pleternice v Gradec. Med vožnjo je padel iz avtomobila naravnost pod voz, ki je šel čez. Nesrečni mladenč je poškodbam v bolnišnici podlegel.

— Oblike in klobuke kemično čisti, barva, plisira in lika tovarna Jos. Reich.

Površnike, obleke in vsa druga oblačila za gospode in deco nudi v največji izbiri tvrdka J. MAČEK, Ljubljana, Aleksandrova c. 12.

Iz Ljubljane

— Iz Osebe ljubljanskega poštnega ravnateljstva. V upravi je 15 uradnikov I. kategorije, 63 uradniških moči II. kategorije, 20 zvanikov, 14 služiteljev ter 2 dnevničarja, to je 136 na ravnateljstvu nastavljenih in ravnateljstvu v službovanje dodeljenih oseb. V garažah slušbuje 25 ljudi, tiskarni in knjigovoznici 10, v mizarški, kolarski, kleparski in kovaški delavnici 9, pri radio postaji v Domžalah 3, pri terenskih sekcijah pa 86 oseb. Število vseh oseb ljubljanskega poštnega ravnateljstva znaša torej 268. Tu pa ni všteto prometno uradništvo in služabništvo, ki službuje na poštah in brzojavnih in telefonskih uradih v pokroju dravske poštne direkcije.

— Iz Pozor, veslačji na Ljubljani! Terenska tehnična sekcija za regulacijo Ljubljanske oblake: Zaradi regulacijskih del v Ljubljani se odvaja skoraj vsa voda po Gruberjevem prekopu. Zavrtnice v tem prekopu bodo zato pri vsaki nekoliko večji vodi manj ali več dvignjene ali tudi odprte, kar bo vplivalo na brzino odtekanja se vode. Veslačji na Ljubljani se zato opozarjajo na nevarnosti, ki iz tega izvirajo, posebno v progji od odcepitve Gruberjevega prekopa do mestnega kopaljšča na Ljubljani, zato naj se vedno prej prepričajo, kako je z brzino vode v Gruberjevem prekopu, da se prepreči nesreče. Obenem se občinstvo opozarja, da je prehod preko mostiča zavrnice pri Gruberjevem prekopu strogo prepovedan. V to svrhu je mostič dobro zagrajen. Kljub temu se često dogaja, da posamezniki, posebno nedorasla mladina, preko ograje na mostič pleza in poskuša na dvigalnih napravah zavrnice vrteti, ne zavedajoč se, kako nevarno in škodljivo s tem lahko povzročijo. Proti vsem, ki bi se na zavrnici zalotili, se bo kazensko postopalo.

— Iz Renoviranje hiš. Ob trinadstropni Urbančevi hiši (štev. 2) Pod Trančo je v delu zidarski oder, da se popravi omet na okrušenih mestih ter vse zidovje okusno prebeli. Hiša stoji na jako prometnem kraju: pročelje je Pod Trančo, vzhodna stran je obrnjena na Mestni trg, zapadna pa gleda na Cankarjevo nabrežje. Poslopje je dovolj eksponirano in je zato tem bolj umestno, da se renovira. To delo ima v rokah stavbno podjetje G. Tönnies. Poleg Urbančeve hiše je v našem mestu še nekaj večjih in manjših hiš, ki tudi že vpijejo po obnovi.

— Iz Regulacijska dela na levem bregu Ljubljane. Pri Sentjakobskem mostu je napravljen opaž za betonski oporni zid. Bager stoji na širokem tiru ob kovanju ilovnatih tal. Da pojde delo čim uspešneje od rok, je en tir sredi struge, drugi pa v bregu, kjer bodo kopali temelj za oporno zidovje. V strugi je le malo vode in otroci brez nevarnosti brodijo in jadrajo na zbitem lesu po njej. Zgoraj na obrežju je pa dovolj radovednih gledalcev. Tako ima svojo zabavo vse: mlado in staro.

— Iz Gosposvetska cesta ne najde pokoja. Se te zadnje dni, preden bo vozil po njej tramvaj, je ne puste počivati in čakati slavnostnega dne. Stvar sicer ni tako strašna, in skoraj niti vredna kapljice črnila glede na to, da zdaj vihte povsod krampe in sučeje lopate. No, torej, tudi Gosposvetsko cesto so pričeli zopet razkopavati, k sreči pa bolj v skromnem obsegu. Tlakovali bodo namreč tramvajski tir s kamenitimi kockami pri križišču tirov poleg Kolizeja. V to svrhu morajo poglobiti tir za debelino kock, material med tirnicami odkopati. Nekateri Ljubljancei so pa mislili, da bo udarili po novi progji ter da ne bo nič s tramvajem...

— Iz Najhujše rane na promenadi se celijo. Prvi del ceste od pošte do Knafljeve ulice danes posipavajo z drobnim kamnom in gladijo ter tlačijo s parnim valjarjem, da bo imel cestni tlak dobro podlogo. V drugem delu ceste bo pa najbrž že danes izpeljana kanalizacija, če ne podnevi, pa ponoči. V tem delu so že tudi položene cevi v levem trotoariju za električni kabel, ob desnem hodniku pa star kabel znižujejo. Jarek za kanal že kopljejo tudi naprej ob parku. Zbiralni kanal meri v premeru 60 centimetrov, dotične cevi za cestno vodo pa 40 cm, ker cevi niso večjega obsega, zato delo še precej dobro napreduje.

— Iz Akademija. Dijakimaturanti Tehniške srednje šole priredijo v soboto 2. maja ob 20.30 uri dijaško akademijo v veliki unionski dvorani z zelo lepim sporedom. Na programu je govor, petje, deklamacije orkester. Ker je to naš tehniško-industrijski naraščaj, zato na to akademijo še posebej opozarjamo naša industrijska, obrtna in trgovska podjetja, da moralno podpro to lepo prireditve s svojim mnogobrojnim obiskom. Pokroviteljstvo nad akademijo je prevzel predsednik »Zveze industrijevcev« g. Dragotin Hribar. Čisti dobiček je namenjen dijaškemu ekskurzijskemu fondu.

— Iz gledališke pisarne. Drama ponovi jutri veseloigro »Pri belem konjčku« za red A. Prva repriza »Slehnika« bo v četrtek zopet v opernem gledališču za red D. Drugič se ponovi »Slehnika« v nedeljo zvečer. V soboto bo v drami premijera Klubundove igre XYZ v režiji g. M. Skrbniška. — Opera ponovi drevi »Luizo« za abonma E. Jutri bo krstna predstava domače igre »Oj ta prešmetana lužbenca«.

— Iz Pevsko društvo »Sava« ima 10. maja izlet v Iški Vintgar. Zbirališča na Poljanskem mostu, odkoder se odpeljejo izletniki z avtobusom točno ob 7. uri do dolenskega mostu, kjer se pridružijo tam zbrani udeleženci in nato do Iške vasi. Povratek z večernim vlakom iz Škofljice. Prijave sprejemata do 3. maja tovariša Drago Vrhovec in France Pavlica.

— Iz Napad z nožem. Snoči so v bolnico prepeljali delavca Ivana Jeriho z Ostrega, občina Dobrunje, katerega je v nedeljo zvečer nekdo v gostilni med prepripirom sunal z nožem v pleča. Jerihova poškodba ni težka.

Iz Celja

— Trgovsko društvo v Celju ima svoj letošnji občni zbor jutri ob pol 20. v posvetovalnici gremija v Razlagovi ulici 8. V službu nesklepnosti se bo vršil občni zbor eno tiro pozneje ob vsakem številu članstva. Odbor vabi vse člane k polnoštevilni udeležbi.

— Smrtna kosa. Na Lavi pri Celju je umrl v nedeljo v starosti 55 let g. Hriberšek, obče znani posestnik. N. p. v m.!

— Koroški klub, pododbor v Celju, bo imel svoj sestanek v soboto 2. maja ob 20. v klubovi sobi hotela »Evropa«.

— Obrtniško predavanje. V soboto 2. maja ob 20. bo v dvorani celjskega obrtnega doma predaval g. I. Ogrin iz Ljubljane o važnih in aktualnih obrtniških vprašanjih.

— Zbornica za TOI bo imela svoj uradni dan za Celje in njegovo okolico v torek 5. maja dopoldne v gremijski pisarni v Razlagovi ulici 8. Strankam bo zbornični referent na razpolago v vsaki zadevi.

— Teniška sekcija SK Celja sporoča vsemu članstvu, da bo igrišče v mestnem parku otvoren v začetku maja in vabi obnemem vse člane in igralce, da se pričelje čim prej v trgovini Fischer & drug na Kraja Petra cesti.

Predavanje o Podkarpatski Rusiji

Ljubljana, 28. aprila. V soboto zvečer je predaval ob številni udeležbi v glavni kazinski dvorani češkoslovaški podkonzul v Ljubljani g. Cihelka o Podkarpatski Rusiji. Predavanje so pojasnjevala lepe skioptične slike.

Uvodoma je na zemljevidu točno označil pot, ki jo je pozneje podrobneje opisal. Iz glavnega mesta Podkarpatske Rusije Uzhoroda po dolni reke Už in čez pogorje Uhošiat vodi pot v deželo Bojkov — Vzhodni Karpati, nato pa gre v Polonino Borzavo ter odtoč po dolni reke Repinke na gorski hrbet Svidovec. Skozi Jasino, najvzhodnejše mesto CSR in preko grebena Črna hora vodi pot v dolino reke Tise v solne ravnine Marmarov Sigeta, nato pa preko Husta v drugo nazvežje mesto Podkarpatske Rusije, v Mukačevo.

Podkarpatska Rusija je bila prej skoraj neznan dežela. Šele med vojno se je začel svet zanimati za njo, ker je bila izpremenjena v bojišče. Po vojni se je Podkarpatska Rusija prostovoljno priključila CSR. Pokrajina je zlasti mikavna za onega, ki išče prirodu v njeni naravni lepoti, kjer civilizacija še ni zabrisala sledov narodnih posebnosti. Podkarpatska Rusija se razprostira na ozemlju, ki obsega 17.694 kvadratnih kilometrov ter ima okrog 600 tisoč prebivalcev — Bojkov in Huculov. Glavno mesto Uzhorod ob reki Už je obnem kulturno in politično središče. Bojki prebivajo v starih tradicionalnih hiščah z visokimi in s slamo kritimi strehami. Narava jih ni obdarila s prirodnimi bogastvom. Oblačijo se skromno in večinoma nosijo poleti in pozimi platnene obleke. Preživljajo se z živinorejo in primitivnim obdelovanjem zemlje. Napredek sicer nadarjenega naroda so sistematično in več stoletij zatirali Madžari. Občutno je pomanjkanje dobrih cest.

Huculi prebivajo v niže ležečih krajih Podkarpatske Rusije in so veča ukrajinskega naroda. Bavijo se z živinorejo in obdelovanjem lesa. Njihovo kulturno središče je Jasna. Prebivalstvo je ohranilo še danes svoje šege in navade. Nad lepimi gozdovi gorskih grebenov Črne hore in Svidovca so prostrane planine, kjer se pase živina. Tam pridelujejo mnogo sira.

Najlepše gorovje so Marmarosške Alpe, ki obdajajo enako imenovano kotlino, skozi katero teče Tisa. Blizu občine Marmaroske svetlane so pod velikimi diluvijalnimi in aluvijalnimi terasami ogromna ležišča soli, ki so jih eksplozivirali že stari Rimljani. Večino prebivalstva tvorijo Rusinjaki in Dolinjanji, ki so razmeroma dosti premožni. Pri njih se pozna vpliv popolnoma druge, neslovanske kulture. Njihovo središče je mesto Hud ob Tisi.

Drugo največje mesto Podkarpatske Rusije je Mukačevo. Ki slovi po svoji trgovini, ki je pa večinoma v židovskih rokah. Sploh je vsa trgovina v Podkarpatski Rusiji v oblasti židov. Podkarpatska Rusija je bila dolga stoletja pod madžarskim jarmom, ki je zapustil v življenju tega naroda globoko brazdo. Prevat je Podkarpatski Rusiji prinesel zaželjeno svobodo. V kratki dobi 12 let je dežela naglo napredovala ter se tudi v kulturnem pogledu lepo razvija.

Jutri! Premiera! Jutri!

LILIAN HARVEY
WILLY FRITSCH

pojeta v sijajni burki smeha

„Hokus-Pokus“

Glasba: Robert Stolz

Jutri! Jutri!

Elitni kino Matica

Telefon 2124

Telefon 2124

Varljivo....

je vreme v teh dneh ob prehodu iz mrzlega v topnejši letni čas, kadar veselo pomladno solnce hitro izgine za temnimi oblaki, iz katerih lije leden dež. Ali za Vašo nežno polt se Vam vsled tega ni treba bati. Gorkota in mraz, vlaga in veter ji ne more škodovati... vedno ostane enako lepa, nežna in baržunasta, ker jo varuje in neguje Elida Creme de chaque heure.

ELIDA CREME DE CHAQUE

April brije norce

Tudi letos april prav pošteno dokazuje, da ima zvit rep, s katerim miga na vse pretege

Ljubljana, 28. aprila.

April je najbolj zmešan mesec, posvečen od višjih sil in ljudskih občutjev neumnosti in norcem, zato pa gotovo zasluži za slovo — ker ga končno le vrag jemlje — primernih besed — aprilskih. Ne trdimo pa, da se nam bodo posečile, kajti neumnost je tudi božji dar ali talent, saj je dovolj znano, življenje nas uči, da se s pametjo mnogokrat ne pride dalje — kot z glavno v zid, možgani so sila poceni in nedavno so se pocenili celo na ljubljanskem živilskem trgu.

Kako važen činitelj je vreme v našem življenju, ni treba naglašati, saj od vremena zavise, poleg marsičesa, tudi razna trgovanja, ki povzročajo celo ogromne prevrate in večkrat je tako nedolžen nahod usoden za zgodovino. Tako se govori n. pr., da je Napoleon v Rusiji podlegel največ zaradi tega, ker se mu je tako strahovito kihalo, da ni imel več časa za pametno povelje, na vsako vprašanje je zagrnel Uui! kar menda pomeni toliko kot »da«!

Tako gotovo meša vreme strne tudi našim meščanom, odnosno april, zato se ne smemo gladi, če bi bilo vse trikrat postavljeno na glavo. Zaenkrat sicer Ljubljana še stoji, kot pravi narodna pesem, ne more se pa povedati nič zanesljivega, kaj bi bilo, če bi april trajal še mesec dni.

Gre pa predvsem za to, kako brije april norce, ne kako se brije Ljubljana sama. Včeraj je namreč sijalo solnce, toda samo nekaj časa, potem je deževalo, nato se je pokazala skromna mavrica, nakar se je zopet vilo tako, da so bile mavrične — ceste. Ploha si je kmalu premislila, nekaj časa je bil mir, ki ga je pa skilil vihar. Pa tudi vetru je kmalu vzelo sapo. Nebo je bilo tedaj »pobitro«, le solnce se je skrivalo za umazanim oblakom, najbrž zaradi same priljubljenosti do ljudi, da se jim ni bleščalo. Človek je bil kar radoveden, kaj bo še prišlo. No, pa so se privadili izza polhograjskih hribov velikanski polhi, kar po nebu so plezali ter se mimogrede množili, podili, plazili drug po drugem ter se grizli v repe. Zopet je potegnil veter, stemnilo se je, nato so pa polhi začeli spuščati na zemljo mano, ki ji pravimo babje pšeno, če bi bilo temne barve, pa bi si človek mislil, da se izprehajajo pod zvezdami — koke. Mano so potem »polhic« še blagoslovili, nakar so se stanjšali in končno popolnoma shujšali, ni jih bilo več. Poškilo je solnce, skoraj pomilovalno rogajoče, in zopet nas je ohladil nebeštanski blagoslov.

Vseh aprilskih umetnij pa seveda ni niti mogoče opisati, preveč jih je, zlasti te zadnje dni, ko je april že takorekoč v formi in ko hoče pokazati vse, kar zna, predno ga bo konec. Se pravi, da brije iz nas norce na vse mogoče in nemogoče načine. Te dni hodijo ljudje oblečeni na razne načine, v zimskih sukňah, v vseh mogočih plaših, »deževnih«, spomladanskih, pelerinah, v nekakšnih kutah, pa tudi brez vsega tega, nekateri so pa obloženi s sukňami in plašči in še z dežniki, preoblačijo se kar na cestah, kar je tudi v resnici najpametnejše. Mnogo jih je tudi, ki niso prav nič rahločutni ter jih vreme ne more več spraviti iz ravnotežaja, naj je kakršnokoli, če lije, ali jih klesti babje pšeno po nosovih — mirno hodijo brez dežnikov, prav počasi, kot da si je najlepše solnce. Očividno so že vsega ta-

ko vajeni ali pa tudi v resnici ne vedo, kdaj dežuje, ter gotovo ne čitajo niti časopisov, sicer bi bili bolje informirani. Tako se je včeraj flegmatično izprehajal neki gospod, ali kaj je že bil, brez dežnika v najhujšem dežju. Kar od brade mu je curjalo, od nosa mu je kapljalo in s pleč se mu je kadilo kot na Krimu ob hudi uri, revež se pa še zmenil ni. Morda je tudi samomorilni kandidat, saj so takšni obupanici še bolj iznajdljivi kot, recimo, pisatelji, da ne rečemo novinarji.

Včeraj pa april ni le bril iz nas norcev, temveč nam je proti večeru še zagodel. Nebeščanom se je pričelo prav neokusno kockati, mi smo pa toliko dostojni, da smo rekli, da grmi. Bliskalo se je seveda tudi. In nekateri ženske so se prav vneto križale kot je treba ob hudi uri. Kolcanje je vedno slabo znamenje, ob ponedeljkih pa še posebej, zato res ni bilo nič dobrega pričakovati. Pričakali smo torej ploho, nebeščani so se izkotali in izgrizali, potem jim je pa vendar le odleglo. Za koliko časa, bomo videli danes, saj je stara resnica, da ima april zvit ali zavrit rep in zatem tiči vsa žalost, grenkoba, moča, grom, bombe in gu-laja jaja — aprilskih dni.

Ta vražji rep bi torej bilo treba izpuliti aprilu, dokler je še čas; kaj pravite, če bi mu ga kar — konfiseirali?

Sokol

Drobne vesti. Predsedništvo COS in Zveza Sokolov v Poljski sta se zahvalila savazu SKJ za pozdrave z glavne skupščine. Novi župan milijonskega ameriškega mesta Chicago, Josip Cermak, je znan sokolski delavec, predsednik Ameriške Obce Sokolske, ki ima velike zasluge za ustanovitev Slovenske sokolske zveze v Ameriki. — Češkoslovaški Sokol v Sofiji, ki deluje že dolgo let in pripada Zagrebčini župi COS, šteje okrog 100 članstva. Starosta je tamkajšnji čl podkonzul Poleg tega družstva je v Bolgariji še eno čl sokolsko društvo v Gorenji Orehovici, kjer je zaposlenih mnogo čeških delavcev in strokovnjakov v tamkajšnji tvornici za sladkor. — Br. Josip Čada, podnačelnik Prškega Sokola, je te dni učeal 50 letnico sredi zasposlenosti v sokolskem delu. Bil je nad veda-setletji eden najboljših sokolskih tedovadcev-tekmovalcev, ki je nastopal v vseh predvojnih mednarodnih tekmah.

Vesti iz našega Sokolstva. Društvo v Samoboru je otvorilo svojo telovadnico, ki je dosedaj ni imelo. — Novo sokolsko društvo je bilo osnovano v Trpanju, sokolske čete pa v okrilju društva Pirov v Krupnici in Velikem Janovcu. V Zagrebu bo priredil Savez šestdnevni tečaj za lahkoatletiko, za katerega bo sestavil načrt savezni tehnični odbor. — Povsem izgleda, da se bo naše Sokolstvo udeležilo tudi mednarodne Olimpijade v Los Angelesu ter je navezal naš olimpijski odbor že stike s Savezom SKJ.

V kavarni.

— Včeraj sem dal natakarku 50 para napitnine, pa mi je dejal, da je to zalitev.

— In kaj si storil?

— Vzel sem zalitev nazaj.

Na predavanju.

— Kisik je za dihanje in torej za življenje neobhodno potreben. Odkrit je bil leta 1773.

— To je pa res zanimivo! Kako so pa ljudje živeli in dihali poprej?

Zane Greyt 9
Skrivnostni jezdec
Roman.

To bo menda zadnje delo, pri katerem ukazuje miss Collie; paziti morava, da ne skriviva tej mrhi nobene dlake, — je pripomnil drugi cowboy za- tegnjeno.
Zakaj zadnje delo, pri katerem vam ukazujem jaz, Lem? — je vprašala Co- lumbina hitro.

— Ce se ne motim, miss Collie, je pripel danes novi nadzornik White Slidesa.

— Kaj me to briga! — je vzkliknila Columbina. — To položaja ne bo nič izpremenilo, mi bomo delali tudi v bo- doče roko v roki.

— Meni se pa zdi, da iz tega ne bo nič, miss Collie, — je odgovoril Jim prostodušno, — kajti midva ne bova več dolgo služila tu.

Columbina je to že davno slutila, čim se je začelo govoriti, da pride Jack domov. Čikoše je dobro poznala. Pre- govorniti ta dva dečka, da bi si premi- silila, je pomenilo premakniti goro.

— Fanta, dan, ko zapustita White Slides, bo zame žalosten. — je vzdihni- la Columbina.

Čikoša sta molčala in se lotila svo- jega dela. Jim je razsedal konja, pustil mu je pa uzdo. To je Whanga premo- tilo. Bil je dresiran, da je mirno stal, dokler je imel uzdo na sebi in kot konj, ki bi bil zelo pohleven, če bi mu ne nagajali, je ubogal, kakor je pač ve- del in znal, dasi je drhtel po vsem te- lesu. Jim se je smukal okrog njega, ka- kor bi ga hotel zvezati, in res mu je zvezal prednji nogi tik nad kopiti; po- tem je pa nenadoma potisnil vrvi čez kolena. Tedaj je Whang opazil, da so ga pretentali. Dvignil je glavo, zahrzal na ves glas, se vzpel na zadnji nogi in začel divje brcati. Jim ga je na vso moč potegnul za uzdo in ga podrl, Lem je pa pograbil uzdo, zavajal ko- nja na stran in mu sedel na glavo.

Kmalu je bil mustang brez moči in zve- zan in podkovanje se je pričelo.

Columbini je bilo preveč neprijetno sedeti in gledati, toda večkrat je na tem mestu vzdržala, če je naneslo, ker je dobro vedela, da bi si cowboyi vpi- ro nje ne dovolili nobene brutalnosti.

— No torej, jutri bo plesal ko bale- rina, — je dejal Lem in vstal s konjeve glave.

— Ah, in liki mula bo dvajset let moj prijatelj, da bo le mogel porabiti ugodno priliko in mi poplačati to uslu- go s krepko brco, — je odgovoril Jim smeje.

Za Calumbino je bil pri vsem tem najzanimivejši trenutek, ko je mustang dvignil glavo, da bi mogel pogledati svoje noge in ugotoviti, kaj se je z nji- mi zgodilo. V tem pogledu je bilo sko- raj nekaj človeškega: izraz modrosti, strahu in besnosti.

Covboya sta mu razvezala noge, da je mogel vstati. Whang je zapeke- tal s podkovanimi kopiti.

— To je bilo nesramno, Whang, — je dejala Columbina. — Če bi bil ti moj, bi se ti kaj takega ne bilo pri- petilo.

— Menim, da zadostuje samo nam- migniti, pa bo vaš, — je dejal Jim in osedlal konja. — Razen mene ga ne more nihče jahati. Hočete poskusiti?

— V tej obleki? — se je zasmejala Columbina.
— Da, miss Collie, saj ste lepo ob- leženi — zakaj, seveda ne vem. — Lem je zmajal z glavo in pobral pod- kovsko orodje.

— Ah, in tu prihaja »zato«! — je zašepetal Jim porogljivo. — Zdaj pa že vem, komu na ljubo ste se tako le- po oblekli.

Columbina je slišala te besede, ob- enem pa nagle korake po nasuti poti. Hitro se je obrnila in malo je manjkalo, da ni izgubila ravnotežja. Spoznala je Jacka Bellounda. Jack - Neotesanec, divji mladenič, ki ga je imela tako do- bro v spominu, se je bližal ograjenemu prostoru. Mlad mož, večji, močnejši, starejši, bledega obraza in drznejših potez. Columbina se je bala tega sre- čanja, temeljito se je bila pripravila nanj. Zdaj pa, ko je prišel v strahu pričakovani trenutek, jo je samo malo je- zilo, da jo je srečanje presenetilo v tem položaju, ko je čepela ne oziraje se na svoje dostojanstvo visoko gori na plotu. In ni ji prišlo na misel, da bi skočila dol. Samo vzvratna se je, po- tegnila krilo čez kolena in čakala.

Jim je odvedel mustanga iz ograje in Lem mu je sledil. Bilo je, kakor da se hočeta izogniti mlademu možu, toda Jack je prekrizal njune račune.

— Dober dan, fanta! Jaz sem Jack Bellounds, — je dejal malo domisljivo. Njegov nastop je bil brezbržen, oša- ben. V roke ni segel nobenemu.

Jim je zamrmral nekaj pod nos, Lem je pa odzdravil: ...br dan.

Cowboya sta se zdela zabita in ne- rodna, hladna in težko dostopna. Toda Columbina je videla, kako so njune bi- stre oči motrile Bellounda. Potem se je tudi ona ponovno ozrla nanj. Nosil je modne čevlje z visokimi petami, tesne temne hlače, težak pas s srebrno zapenko in belo, mehko srajco s ši- rokim, za vratom odpetim ovratnikom. Bil je gologlav.

Bellounds je krenil naravnost proti Columbini, cowboya sta se pa obrnila in odšla.

— Na farmi je samo eno dekle in tako moraš biti ti Columbina, — je de- jal Bellounds.

— Da, Ti si pa Jack, — je odgovo- rila in skočila z ograje. — Veseli me, da te morem po dolgem času zopet pozdraviti doma.

Segla mu je v roko in on jo je krep- ko držal, dokler se mu ni iztrgala. Na obrazu se mu je poznalo presenečenje in veselje.

— Ne bil bi te spoznal, — je dejal in jo ogledoval od vseh strani. — Ko- mično. V spominu mi je bila jasna tvo- ja slika. Toda tej sliki nisi prav nič po- podobna. Columbina, ki je živela v mo- jem spominu, je bila suha in bleda, bi- le so je same oči. Zelo davno je tega. — Sedem let, — je pripomnila Columbina. Jaz sem te pa takoj spoznala. Res si večji, starejši in močnejši, vendar pa še vedno isti Jack - Neotesanec.

— Menda ne. — Njegov glas je iz- zvenel v prostodušno obsodbo tega prejšnjega jaza. — Oče me rabi. On želi, da prevzamem tu vodstvo, — da postanem mož. Človeku dobro de, če se po dolgih letih vrne domov. Nikoli nisem bil kaj prida. Bože moj, menda ne bo oče zopet razočaran.

— V ameriški redakciji. — Poročali ste o meni, da sem umrl. To morate preklicati.

— Mi nikoli ne preklicujemo svojih vesti; če pa hočete, bomo jutri poro- čali, da ste se znova rodili.

Kürten povzročil politično krizo

Nasprotniki in zagovorniki smrtne kazni so si skočili v lasce — Kürtenova glava pade

Devetkrat so ga obsodili na smrt in človek bi mislil, da je s tem njegova usoda zapečaten, pa ni tako. V Nem- čiji z usmrtno zločinca ne gre tako lahko, kakor pri nas. Zdaj se namreč bije tam hud boj med zagovorniki in nasprotniki smrtne kazni. In ta boj je prišel prav Kürtenu, ki je sicer v očeh vseh poštenih ljudi zaslužil smrtno kazen, pa je njegova usmrtnitev ven- darle vsaj teoretično sporna, ker gre za načelno stališče. Tako se je razvil spor glede Kürtenove glave v ogorče- no politično borbo, ki postaja od dne do dne hujša in bi imela malone celo za prusko vlado neprijetne posledice.

Vse leve sstranke zahtevajo v svo- jem tisku, da mora pruska vlada tudi v tem primeru brezpogojno vztrajati na svojem prvotnem sklepu, da ne bo več nobena smrtna kazen izvršena. Na- sprotno pa zahtevajo desničarske sstranke usmrtnitev düseldorfskega vampirja, za katero se zavzemajo v svojem tisku z vso vnemo. Desničarski tisk dobro ve, da spravi s poostrojitvijo tega vprašanja prusko vlado v kočljiv položaj, kajti če bi hoteli socialni de- mokrati baš v tem kočljivem primeru dokazati, kako resno mislijo s svojim odporom proti smrtni kazni, bi izzvali hude spore s centrom, ki se je izrekel v svojem tisku za izvršitev smrtne ob- sode. Pruski pravosodni minister

Schmidt pripada centru in njega zade- ne v prvi vrsti odgovornost za odloči- tev glede Kürtenove glave.

S sodelovanjem socialdemokratov in centra pa stoji in pade ves politič- ni sistem v Prusiji in tako se zdi, da delujejo desničarske sstranke na to, da bi s poostrojitvijo nasprotij v zadevi usmrtnitve morilca Kürtena dosegle, če- sar jim ni prinesla volja ljudstva. Razbile bi namreč rade socialnomo- kratko meščansko koalicijo v Prusiji in dosegle razpust deželnega zbora. To se jim pa najbrž ne bo posrečilo, kajti zelo verjetno je, da bodo socialni de- mokrati v zadnjem hipu izpremenili svojo taktiko in se odločili za prak- tično politiko, kakor so se tudi v vpra- šanju gradnje novih križark. Pomaga- li si bodo pač z izgovorom, da so Kür- tenovi zločini tako grozni, da o smrti kazni kot zadnjem sredstvu človeške pravice, ne more biti govora.

Odločitev mora pasti te dni, kajti z Düseldorfa poročajo, da so pospe- šili pismeni elaborat, ki je formalno potreben za izvršitev smrtne kazni. Porotni poročevalci konča to delo naj- brž še ta teden. Predsednik porotne- ga sodišča in državni pravdnik sta se baje za izvršitev smrtne kazni že od- ločila. Tako bi bila Kürtenova usoda zapečaten in vse kaže, da bo glava düseldorfskega vampirja kmalu padla.

Jubilej stearinove sveče

Če se spominjamo nešteti drugih jubilejev, zakaj bi se ne spomnili stearinove sveče, ki bo stara letos 100 let. Mi, ki živimo v dobi elektrike, si niti misliti ne moremo, kako velik na- predek je bila takrat stearinova sveča, ki ni samo bolj svetila, temveč je bi- la tudi prikladnejša, ker ni bilo treba neprestano striči stena.

Grki in Rimljani so si svetili sa- mo z leščerbami na olje. Tudi srednji vek dolgo ni poznal boljše razsvetlja- ve. Sele v začetku 13. stoletja so začeli v Angliji rabiti maščobne sveče. Trajalo je pa 200 let, predno so prišle sveče na evropski kontinent. Svetili so si z njimi bogataši in siromaki do konca 18. stoletja, poleg njih so zače- li v Angliji rabiti maščobne sveče. Vo- ščene sveče so bile drage in prižigali so jih samo ob izjemnih prilikah. Leta 1831, ko so se pojavile stearinove sve- če, so bile pa tudi leščerbe na olje že znatno izpopolnjene. Okrog leta 1860 so začeli ljudje rabiti za razsvetljavo petrolej. Petrolejke je izpodrinil ptn, ki se je pa moral kmalu umakniti elek- triki.

Čudno

Človek bi ne verjel, da morejo biti ženske proti prohibiciji, posebno tam ne, kjer za moški radi cukajo. A to je menda po vsem svetu, celo še v večji meri tam, kjer so alkoholne pijače pre- povedane. In vendar se najdejo ženske, ki jim prepoved alkoholnih pijač ni po volji. Prezidentu finske republike Svin- hufoudu predložil te dni nad 120.000 žensk prošnjo, naj se prepoved alko- holičnih pijač odpravi. Največ podpisov so zbrale nasprotnice prohibicije v vzhodni Finski. V primorskih krajih, kjer se prebivalstvo peča s tihotap- stvom alkoholnih pijač, je podpisalo prošnjo 97% odraslih žensk. Zanimivo je, da so nastopile po mestih proti pre- povedi alkoholnih pijač zlasti delavske žene.

Prohibicija je imela na Finskem pri- bližno take posledice, kakor v Ameri- ki. Na Finskem ljudje pijančujejo zdaj najmanj tako, kakor so prej ali pa še bolj, toda alkoholne pijače so zdaj mno- go slabše in dražje, ker jih vthotaplja- jo in skrivaj izdelujejo. V Ameriki in na Finskem je praksa pokazala, da se pi- jančevanje s prepovedjo alkoholnih pi- jač ne da zatreti. Ljudi je treba vzgo- jiti in poučiti, da si z alkoholnimi pija- čami samo škodujejo. Z radikalno pre- povedjo se pa doseže navadno ravno nasprotno, kar so hoteli zakonodajalc v dobri veri in najboljšem namenu.

Borza žuželk

Enkrat v mesecu imajo v Berlinu borzo za metulje in žuželke. V Berlinu je 40 klubov, ki se pečajo z zbiranjem redkih žuželk in metuljev. Nekateri klubi so pravzaprav znanstvena dru- štva, v večini primerov pa zbirajo žu- želke in metulje ljubiteljskega spor- ta. Borza se prične ob 9 in traja do 2 popoldne. Starci, moški in ženske, pri- dejo na borzo s paketi pod pazduho. Žuželke imajo nabodene na bučke v škaticah, ki jih razlože po mizah. Pred vsako mizo stoji prodajalec, ki prodaja žuželke ali pa jih zamenjava za ta- ke, kakršnih sam še nima. Posebno redki in zanimivi metulji so v okvirjih in se prodajajo kot stenski okraski. Najdražji so metulji in žuželke z raz- nih otokov.

Zanimivo je, da so vzgojenci na bor- zi razstavljeni metulji večinoma doma. Sinji, rdeči in žolti metulji so zagledali luč sveta pri berlinskih čevljarjih, kro- jaci, mizarjih, lekarnarjih itd. Na polju ujet metulj je skoraj brez vrednosti, ker ga ni mogoče tako ujeti, da bi se kril ne dotaknili. Zato imajo zbiralci doma posebne omare za metulje. Vsi člani berlinskih klubov imajo legitima- cije poljedelskega ministrstva, s kate- rimi lahko love po vseh državnih po- sestvih in narodnih parkih. Vsak teden imajo klubi seje, na katere prinese člani svoje žuželke in metulje, da jih pre- gledajo in ocenijo. Na borzi vlada ži- vahna konkurenca. Vsi si prizadevajo opozoriti posetnike na svojo robo.

Cilj je že dosežen. — Igrate tudi vi tenis, gospodična? — Ne, jaz sem že zaročena.

Debela toča

Velikost toče je tudi učenjakom zagonetka, ki je ni lahko pojasniti. Glavna težkoča je v tem, da toča na zemlji kmalu razpade in da je zelo tež- ko prepričati se o resničnosti govorice ljudi, ki radi pripovedujejo, da so ime- li v rokah izredno debelo točo. Doslej najbolj verjetno je poročilo o toči, ki je zadelo 6. julija 1928 mesto Potter v severoameriški državi Nebraska. Tam je baje padala toča, ki je merila v ob- segu celih 43 cm. Očividci so pravili, da so bila nekatera zrna debela kakor pomaranče. 1. avgusta 1929 je padala izredno debela toča blizu Hardtforda in je napravila za 42 milijonov škode. Ta toča je bila debelejša od kurjih jajc, kakor so pravili očividci in kakor pri- čajo fotografije.

Dva misijonarja sta pravila, da sta videla leta 1914 na Kitajskem točo, kakršne svet menda še ne pomni. Po- edina zrna so tehtala do 5 kg. Leta 1925 je pravil neki heidelberški obrt- nik, da mu je prebila stroho ledena ke- pa, ki je tehtala skoraj 3 kg. V juliju 1829 je padala v španskem mestecu Carlozi izredno debela toča, ki je ru- šila celo strehe na hišah.

— Ela je pa res neumna, da vzame jecljača. — To nič ne de, ko bosta poročena, bo moral itak molčati.

Razdrta zaroka. — Zakaj si razdrila svojo zaroko? — Zato, ker je bil on tako nezno- sen. Če sva imela domemben sestanek v gostilni, je bil tam vedno pol ure pred menoj in z jedilnega lista je črtal vsa boljša jedila.

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše

Žrebanje drž. razr. loterije

(Žrebanje V. razreda bo vsak dan do 20. maja.)
Dne 25. t. m. so bili izžrebani naslednji večji dobitki:
100.000 Din srečka št. 99.847,
40.000 Din srečka št. 11.218,
30.000 Din srečka št. 25.372,
20.000 Din srečka št. 39.492, 62.974,
10.000 Din srečka št. 5.850, 55.803, 67.174, 93.238,
4.000 Din srečka št. 17.796, 26.895, 47.040.
2.000 Din srečka št. 2.387, 13.722, 26.222, 27.718, 38.863, 39.591, 48.708, 50.292, 52.544, 57.765, 59.645, 61.908, 62.394, 70.395, 72.537, 78.935, 79.390, 88.660, 94.218, 365, 1.153, 3.586, 8.634, 9.078, 36.978, 42.443, 43.199, 44.851, 47.656, 48.888, 52.090, 52.971, 56.264, 56.218, 60.275, 66.139, 71.450, 71.370, 72.334, 76.532, 85.625, 5.384, 30.670, 32.581, 38.361, 56.124, 76.881, 87.318, 89.685.
Dne 25. t. m. so bili izžrebani naslednji večji dobitki:
20.000 Din srečki št. 9.642, 99.713;
10.000 Din srečke št. 44.285, 70.388, 75.581, 98.552.
4.000 Din srečke št. 3.688, 19.204, 65.319, 83.309,
2.000 Din srečke št. 608, 2.752, 3.883, 4.009, 4.277, 9.424, 14.078, 15.572, 17.210, 19.234, 23.893, 24.900, 24.623, 27.134, 27.255, 31.501, 32.346, 33.816, 37.060, 39.003, 42.558, 45.261, 46.044, 49.384, 49.786, 52.235, 54.763, 56.590, 57.928, 61.987, 63.632, 64.258, 65.784, 71.565, 76.886, 77.032, 81.476, 83.662, 84.229, 84.387, 84.504, 85.024, 86.196, 87.196, 91.260, 91.361, 97.730, 98.791, 99.669, 8.083, 27.796, 57.303, 69.472, 86.952.
500 Din št. 1.862, 1.883, 1.894, 8.014, 8.046, 9.722, 9.747, 9.752, 9.779, 9.780, 13.879, 13.888, 16.025, 16.069, 16.070, 17.902, 17.925, 17.978, 17.984, 27.714, 27.721, 27.741, 33.789, 34.164, 34.165, 34.192, 35.367, 36.607, 36.612, 36.623, 36.637, 37.795, 38.131, 38.145, 39.573, 39.594, 42.959, 42.966, 42.984, 44.143, 44.145, 46.606, 46.619, 46.666, 47.401, 47.406, 48.337, 48.376, 49.466, 53.897, 56.072, 56.096, 57.335, 57.345, 57.352, 57.355, 57.362, 57.363, 58.869, 58.892, 59.548, 59.580, 66.500, 68.720, 68.735, 68.771, 68.774, 68.782, 69.160, 72.051, 72.054, 73.958, 75.030, 75.037, 75.049, 75.087, 75.090, 75.102, 75.120, 75.155, 77.242, 77.253, 78.043, 78.066, 78.091, 78.092, 82.482, 84.162, 84.179, 86.917, 86.921, 86.981, 86.961, 87.201, 87.215, 87.221, 87.225, 87.234, 87.286, 87.288, 87.967, 87.986, 89.130, 96.662, 96.675, 96.850, 96.868, 96.883, 98.104, 98.920, 98.941.
Zaradi telefoničnega sprejemanja ne moremo jamčiti za točnost. Manjše izžrebane dobitke objavljamo naknadno. Neobnovljenih, neizžrebanih srečk je še na raspolago, zato bomo onim, ki jim bodo srečke izžrebane za manjše dobitke, na željo poslali neizžrebano srečko, da bodo mogli nadaljevati igranje na večje dobitke. Izžrebane srečke naj se nam takoj pošljejo.
Zadružna hranilnica r. z. o. z., Ljubljana, Sv. Petra c. 19

Novojazni Sachs motorji, dvokolesa, otroški vozčki, šivalni stroji, posamezni deli, pneumatika. Ceniki franco. Najnižje cene.
TRIBUNA F. B., tovarna dvokoles in otroških vozčkov LJUBLJANA, Karlovska c. 4.

RADIOBALZAMIKA ZANESLJIVO SREDSTVO PROT REVMATIZMU. PREHLADU IN ISHIJASU.
LABORATORIJ BEOGRAD DOBIVA SE V VSEH LEKARNAH PO CENI DIN 75

Ribiške potrebščine palice, kolesa, vrvice, muhe, vezane in proste trnike ima vedno v zalogi
F. K. KAISER, puškar, Ljubljana, Kongresni trg.

ZAHVALA Vsem, ki so spremili mojo ženo in našo dobro mamo na njeni zadnji poti, izrekamo najsrčnejšo zahvalo.
GERČAR ANTON in sin.

STALNA RAZSTAVA umetniških slik in velika iz- bira okvirjev. Prevzame vsa rezbarska in pozlatarska dela
A. KOS Ljubljana, Mestni trg št. 25 (nasproti magistrata). 1447

NA LJUBLJANCI se čolni že izposojujejo. Dobi ga lahko vsakdo v Colnarici na Trnovskem pristanu. 1442

PIANINE! PIANINE! Potnik tovarne klavirjev je pri- šel iz Berlina in ima s seboj tri pianine. Za reklamo prodaja zelo poceni. Pianina so s prav- im angleškim mehanizmom. — Vprašati: Hotel »Slon«. 1433

KAVARNO ali KAVARNO in RESTAVRACIJO obe v centru mesta Za- greba, prodam ali dam v na- jem. Vprašati: Josp Grün- wald, Rogatec. 1446

FORD limuzina nove tipe, 5sedežni, skoro nov, vsled odpotovanja ugodno naprodaj. Poizve se: Čamerik, Dunajska cesta št. 36, Ljubljana. 1445

BUKOVA DRVA TREBOVELJSKI PREMOG pri tt. „KURIVO“ LJUBLJANA, Dunaj- ska cesta št. 53 (na Balkanu) Telefon 34-34

POZOR — KROJIL! Vse moške in damske kroje natančno po meri in modelih najhitreje napravi Strokovno krojno učilišče, Stari trg 19. Specialna delavnica krojev. Na željo se obleka tudi vre- že, da vam jo vsak krojač ali šivilja izdela. 1451

TRAME stropnike raznih dimenzij, popolnoma su- he, ima v zalogi

„Hirija“, d. z. o. z., LJUBLJANA, Dunajska cesta št. 46 Telefon št. 28—20, 25—95.

GOSTILNIŠKE STOLE in pletenje stolov izvršuje najceneje Fr. Nekovar, stolar, Ljubljana, Breg 14. 1452

GOSTILNO vzame s 15. ali koncem junija v najem vdova z enim otro- kom, ki ima osebno pravico. Ponudbe na naslov: Ana Hraštar, Dule št. 6, p. Suhorc pri Metliki. 1448

FRIZERKO večšo onduliranja, vodne on- dulacije in manikiranja, prv- vrstno moč, s 15. majem sprejme Ivan Kunšič, Bled L. 1449

TOVORNI AVTO »Piat 507«, 1½ tone, poceni naprodaj pri: Probst, Lut- verci, Gor. Radgona. 1450